

MAGYAR POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egész évre	16 ft. — kr.
Félévre	8 —
Egy negyedre	4 —
Egy hónapra	1 — 50

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

A lyceum nyomdájában.

Kiadóhivatal:

A lyceum nyomda „központi irodájában” főér gr.

Teleki Domokos-ház.

HIRDETÉSI DIJAK:

Ötödör hasábozott garmond sor ára, vagy annak területe 6 kr. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegilleték külön számíttatik. Nagy hirdetéseknek kedvezmények.

NYILTÉR

soronként, vagy annak helye 25 kr. Reklamok: hírfüzérbe soronként 1 frt.

KOLOZSVÁR, JANUÁR 13.

Fővárosi levelek.

III.

Budapest 1876. jan. 11-én.

Kedves barátom! A közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat tárgyalása ugyan még tegnap megkezdett; de a historiographnak tegnap még nem volt mit írnia; mert az csak jelentéktelen előcsatározás volt.

A mai nap már azt mutatja, hogy az egész harczvonal tűzbe fog jönni s legalább is lesz oly terjedelmű parlamenti értelembe, mint a lipcsei népek-harcza.

Tegnap még csak Gullner, mint előadó mondott nagyobb beszédet, mely igen szakavatott és csinos volt; megérdemelt volna egy kissé több méltatást is a ház részéről. Még Mocsáry beszélt igen-igen hosszasan és nagyon unalmasan, talán mostanig sem fejezte volna be, ha „el nem fogyott volna a puskapora,” mint a nagyidai cigányoknak. Tisza Lajos nem hiában jött Indiából haza, mert jónak látta „az ázsiai állapotokról értekezve, megemlíteni azon ismeretes tény, hogy az angol kormány ott ugyancsak centralistikus kormány alakkal igazgat; azt azonban elfeledte, hogy Ázsia nemcsak Kelet-Indiából áll; s hogy itt nincsenek benszülöttek — ha csak az azt vindicáló románokat nem érti, kik ellen me-rev centralisatióra lenne szükség. Komjáthy szűz beszédében azt jelenti ki, hogy nem lesz önértetes ember Magyarországon, ki a bizottsági tagságot elvállalja; én attól félek, hogy olyan önértetes nem lesz, ki ingyen kész legyen elvállalni teendőket is vagy felelőséget — az ország érdekében. De a kötelesség elől az önértet háta mögé bujni, — az, mint Erdélyben mondani szokták — különös. Plachy Tamás néhány nyomós érvet hozott föl a tvjavaslat mellett.

Ma már megszólaltak az öreg ágyuk is. Különösen a jobboldali ellenzék vette ki ma oroszán részét Bujanovits. Kállay és Zichy

Nándor személyében, kikhez egy száz atyánkfia — Gebbel járult, — merőben hallhatatlan (kérem két II-el szedni!) beszédében.

Valóban furcsa kinézésű ez a jobboldali ellenzék. Egy pár provisorius tisztviselő, pár conservatív főúr, s a száz atyafiak malcontens serge, kiknek nincs egyéb bajuk, mint az, hogy érzik illatát azon bekövetkező eseményeknek, melyek „az államot az államban” okvetlenül meg fogják szüntetni.

Mindezen urak vagy üres állításokkal és hypothesisokkal állottak elő, mint például, hogy az ujon szervezett bizottság ilyen vagy amolyan összehúzóeszközt, zavarokat fog eszközölni; vagy a centralisatio s legkivált a kinevezések üdvös volta mellett harcoltak; mely utóbbi nem is áll szerves összefüggésben a tvjavaslattal.

Mindezekre Pulszky [junior] felelt sok ügyességgel, de hevében néha tévedésekre ragadtatva s a székel Bereczki gyakorlati érvekkel és tetszés között támogatva a javaslatot. Kemény Gábor a megye történelmi multjából merít érveléseit a jelen javaslathoz.

Maga a belügyminiszter volt az utolsó szónok s polemicus beszéde, mint mindig, ugy most is részint éles guya, részint emelkedett érvelésével verte le a két szélső párt szónokait.

Br. Sennyey, ki most már egészséges, bár igen megöszült s Űrményi, a párt nehéz lovása ugyancsak jegyezték s ugy látszik holnapra kemény csatára készülnek. Meglátjuk, de a mai nap győzelme még a Tiszáé maradt.

P. Szathmáry Károly.

Az erdélyi birtokrendezési ügyek körüli eljáráshoz.

(Ajánlva az erdélyi orsz. képviselők értekezletének a tárgyalásán kiküldött bizottságának.)

Erdélyben a birtokrendezési ügyek az 1872-ik évben kiadott igazságügyminiszteri rendelet alapján gyakorlatilag következőkép kezeltetnek:

tervezésén 1542-ben a Ferdinánd pártiak által tartott országgyűlésen (V-ik cz.) elrendelék. A pozsonyi gyűlés a visszaadott határidejének meghatározását, az erdélyi országgyűlésre bízta s ez, az országgyűlés megnyitásának határnapjától (maj. 22.) számított két hétre tűzte ki, elhatározzván a rögtöni beigatást s a lehető ellenmondás esetére történő eljárást szabályozván. A nagyobb hatalmas-kodási ügyekre nézve — mint tudva van, a quinque casus egyike a jószágbitorlás — a vásárhelyi határozatokat megújítja: ez pedig csak azokat ítélte a tábornoki elhatározás körébe tartozóknak, melyek a mult évi sept. 8. óta követték el, egy-hitni akarván a pozsonyi határozatok szigorát, mely egy egész sereg tíz évi birtoklást helyezett kérdésbe.

A tábornok mellé, a vajda beérkezéig, négy tanácsurat rendeltek: minthogy a tábornok nem érti sem a magyar nyelvet sem, a hazai törvényeket s ezek a diplomáciai ügyekben és tárgyalásokban is vegyenek részt.

Az adóhátralékok beszédére bizottságot neveztek ki: ebből fizessék ki a tábornoknak az ezüst árát s a Pozsonyba vitt ajándékokat is a biassai bírónak.

A székeliek táborba szállása a régi mód szerint rendeltetett el. De adót nem akartak magukra vállalni. Kevesen vannak, mondák. Hanem ott-hon Udvarhelyt, a tábornok biztosa jelenlétében, tehetségök szerint fognak határozni. Meg akarták kísérleni, hogy a Martinuzzi által behozott adózás alól fölmentessék magokat.

A szászok sem akarták az országgyűlés által kivetett adót fizetni: majd elvégzik ok a tábornokkal. S valóban külön vállaltak magokra 20,000 forint, melyet megelőzőleg fizettek le.

Az orvos ellen hozott vásárhelyi végzéseket megújították.

Elrendelék a korábbi időben, valamint a most választott tanácsurak kifizetését.

A vallásügyi törvények már fennen hirdették a lelkiismeret szabadságát: a catholicusok és evangelicusok kölcsönös türelemmel viseltessenek egy-

I. A megengedhetőség.

1-ör. A tagosítást kívánók a tagosítandó határ 1/3-át kimutató adatokból felszerelt keresetűket az illetékes dologi bírósághoz beadják.

Az erdő, legelő stb. szabályozási ügyek pedig már eddig részint magánosok fellépése folytán, részint hivatalból mind folyamathoz vannak téve. —

A megengedhetőség tárgyában beadott kereset tárgyalására a bíróság határnapot tűz s az összes érdekelteket annak megvitatására végett megidézi a törvényszék szertárába, hová egy bírói tag van ez alkalomra kiküldve a béke megkísérlése végett: ha az összes érdekeltek békés uton beleegyeznek a tagosításba, ezen béke jogerős ítéletként vétetik, — ha nem egyeznek bele, jegyzőkönyvvel szabályszerűen letárgyalatik a kereset. Azután a szertárnak az iratokat a bírósághoz be-terjeszti, — a bíróság pedig azok alapján a meg vagy nem engedhetőség kérdését II-od bíróságig felebb vihető ítélettel dönti el.

Ha a megengedhetőség kimondott, s az ezt kimondó ítélet jogerőssé vált megkezdetnek:

II. Az előmunkálatok.

1) A felek által vagy hivatalból felvett mérnök bevezetésére a bíróság az összes érdekelteket értesítése mellett tárgyalási határnapot tűz ki a helyszínére s annak vezetésével egy bírót biz meg.

A mérnök mielőtt a tagosítandó határ jelen állása (statusquo) felmérését és mérnöki munkálatait befejezte, azokat a bírósághoz be-terjeszti.

2) A bíróság azután egy hitelesítő mérnök megválasztásával az összes érdekelteket jelenlétében a jelen állásról mérnöki munkálatok hitelesítése végett újból a helyszínére határnapot tűz ki.

3) Ezen hitelesítés szabályszerűen keresetűvitele után a kiküldött tárgyaló bíró a tagosítandó határ osztályozása és becslése végett a felek által megválasztott, vagy hivatalból felvett szakértő bizottságot ugyanez alkalommal bevezeti, s utasítja, hogy ebbeli munkálatukat terjesztsék be a bírósághoz.

4) Ha a keresetűvitt osztályozás és becslésmunkálat be-terjesztetik, a bíróság annak hi-

más iránt, egyik felekezett se bántsa a másikat. Mindenki oda temetkezhetik a hova akar. Akarata ellen a kolostor szolgálatára ne kényszeríttessék.

Udvarhelyt már volt vallásügyi összehúzóes a templomhely és prédikálás felett. A vizsály felett ítélték, s az ügy bevégezésével Andrásy Márton és Daczó Pált bízták meg: elrendelvé, hogy ezek ítéletében tartoznak megnyugodni.

A városi bíró hivatalból elmozdítani ok nélkül nem szabad; s a Fehérvár ostroma alatt elfoglalt adó, az erőszakos zálogolások s a káptalan katonai állítása ügyében végeztek.

Maj. utolsó napjaiban volt vége a gyűlésnek s Castaldo az elért eredményével főként az adó és hadfölkélt meg-szavazásával meg volt elégedve. Fel is terjesztette azokat Ferdinándnak, de csak: kihagyván végéről a vallásügyi nagy részét, a kevésbbé fontosokat s főként, melyek az ő ezüstjéről s az ajándékokról szóltak.

IV.

Már egy éve eltelt, hogy Castaldo Erdélyben volt, már két országgyűlés lefolyását vezette s a viszonyokat épen oly kevésbé ismerte, az ország hangulatával épen oly kevésbé volt tisztában, mint az napon, midőn bejött az országba. Midőn a birtokot megölte, azt hitte, Erdélyt megmentette Ferdinándnak: pedig épen az nap vetette az égő kanócot a lóporaknába, melyre építette uralkodási fellegvárát. A mit Martinuzzi alkotó szelleme 10 év alatt teremtetett, az organisatio erős és hatalmas művét, egy nap alatt szétrobbantá. Az adófizetés s katonakodás terhének közös hordozását a három nemzet által, mely Martinuzziak is oly nehezen sikerült, higvelejj könnyelműséggel feladta a májusi gyűlésen — Erdély ismét a küszöbön állt, hogy három független kerüllet legyen. E tet-tét rögtön követte kiábrándulása.

Már máj. végén keringettek hírek a törökök készülődéseiről, már júniusban tudva volt, hogy roppant hadoszlopok, erős seregek nyomulnak a bánság felé. Losonczt a bánt neki lett volna

telesítése végett az összes érdekelteket és e végre felvett idegen szakértők meghívása mellett újból határnapot tűz ki a helyszínére, hol aztán ezen munkálat szabályszerűen hitelesítettik, s a utasított mérnöknek — a mérnöki munkálatokon való keresetűvitele illetőleg bevezetése végett átdatit.

Önként értetvén, hogy mindazon tárgyalások keresetűl vitelénél a tárgyaló bíró által az előirt alakszerűségek megtartandók.

A tárgyaló bíró ezen keresetűvitt előmunkálatokról be-terjesztett jelentése alapján a bíróság az összes érdekelteket erről értesíti, s a utasítja őket, hogy elhelyezkedési érdemleges keresetűket a bírósághoz adják be.

III. Érdemleges elhelyezkedési kereset.

Megjegyeztetik, hogy ezen stadium az, mely minden szabályozást és birtokrendezést totáliter megakaszt, mert ezen keresetnek ügyvéd általi elkészítése, illetőleg a mérnök által már a mérnöki munkálatokon keresetűl vitt és kiszámított becs-holdak szerint alaposan elkészítendő elhelyezkedési tervvel leendő felszerelése nagyon költséges, de az ügyvédek sem vállalkoznak annak elkészítésére; vagy azért, mert a vele járó munka nem fizeti ki magát, vagy főleg azért, mivel nem szakavatottak annak elkészítésére, de maga az 1872-iki miniszteri rendelet sem szabja meg elég körül-ményesen és kimerítően annak tárgyait; — s így ennek következménye az, hogy 1872. óta például a deési kir. törvényszékhez csak két íly kereset adatott be, s azok is hiányosak, s a legtöbb birtokrendezési ügy ezen kereset beadásánál hever, szóval az érintett miniszteri rendelet életbe léptetése óta aránylag sokkal kevesebb szabályozási ügy ért véget s azok is csak békés uton, mint az előtt.

1) Eltekintve ettől, s feltéve, hogy az ilyen kereset a bírósághoz szabályszerűen felszerelve beadatik, a bíróság annak folytán az elhelyezkedés békés megkísérlése végett a helyszínére határnapot tűz, s arra az összes érdekelteket megidézi, s annak keresetűl vitelére egy bírói tagot küld ki. —

Ha a béke az elhelyezkedés minden pontjára nézve létre jő, jegyzőkönyvre vétetik s annak

kötelessége meg-szignie s ugy látszik birt is ennek érdekében, mert a hadfölkélt megpróbálta. Ferdinándot, Maximilián segélyért: olasz könnyű lovasokért s német nehéz lovasokért sürgette és jun. derekára összehívta Tordára a rendeket.

Vontatva, lassan gyűltek és rossz hangulattal. Már tudva volt országászerte a törökök közeledése, a háború lángjainak fellobbanása Temes-megyében és Drégel körül, s a vontatottság nem a veszély érzetéből származott. Eleve nem élt emlékekben, hogy segély nélkül, egyedül az ország erejére támaszkodva, mit volt képes tenni Martinuzzi két év előtt, négy felől az országra tóduló ellenség ellen. Most is élt és megvolt az elem, mely akkor megmentette a hazát, csak tudni kellett volna organisálni. Sőt most híres vezérek, harcban edzett katonák, roppant készlet hadiszerszám lehetett volna segélyökre, ha ugyan épen ez nem vált volna veszedelmökre.

E rosúl fizetett muozer had — a szászok nevezték így — havok óta nem kapta zsoldját s lázongani kezdett. Dúlt és rabolt jobban a törökökkel és tatárnál, lerombolták vagy felgyújtották a házakat, szélszörták az élelmiszereket, ha egy-egy magtárra tettek szert, lázongottak s néha meg is kergették hadnagyaikat, kik már nem tudták őket fékezni. Csoda-e, ha az egész ország ellenük fordult? Maga Castaldo panaszkolja, hogy már Szebenben is csak egyetlen hive van Haller Péter, pedig ott a katonának nincs is már fegyvere, mert zálogba adták a polgároknak.

Nem így gondolák az erdélyiek a meghódolást Ferdinándnak. Ők határozottan kikötötték az ország megvédését a török ellen, s még tavasz-szal is hajlandók voltak hadfölkéltre, ha Ferdinánd vagy Miksa személyesen állanak a sereg élére. S most mind ennek ellenkezőjét tapasztalják: többé szó sem volt róla, hogy akár a király, akár fiavezessék a hadat, a sereg pedig, melyet oltalmukra lenni gondoltak, annál is rosszabb volt, mint ha az ő elnyomásuk lett volna feladatuk: öt hónap óta nem kapván meg zsoldját, egész felegt-mezetlen erejével ellenük fordult. Ehez járult sa-

TÁRCZA.

Az „Erdélyi országgyűlési emlékek”

I. KÖTETÉBŐL.

SZILÁGYI SÁNDORTÓL.

III.

(Folytatás.)

A hadfölkélt módzataira nézve elrendelék, hogy a szokott mód tartassék meg. Minden fegyverköteles legyen jó fegyverrel ellátva, úgy, hogy a haza szükségéhez s a veszélyhez képest s ha maga ő felsége személyesen vagy Miksa főherczeg venne részt a hadjáratban, magok a rendek fejenként tartoznak felülni. Minden 20 jobbágy egy eleséggel telt szekeret állít ki, s minden jobbágy maga szerzi be fegyvereit, az egy telekkel bíró puskát, a feltekkes kardot, nyilat. Midőn teljes hadfölkélt van elrendelve, valamennyi testvér, midőn fél, a testvérek fele száma tartozik fölkelni. Minden nemzet kétezer fegyverest tartozván harczkészen tartani, joga van a vajdának ezeket részben vagy egészben bármikor táborba szölitni. Legyen gondja az ispánoknak, hogy a nemesek javai össze legyenek írva, s azokat, kiknek nincsenek meg törvényszabta fegyvereik, bírságozzák meg.

Az adót illetőleg 95 dénárt vetettek ki azokra hat forintot érő vagyonnal (melyből vetés, szőlő, rubázat, ágynemű, fegyverek ki voltak véve) birtak, szabályozván az adókövetésnek módját. Az adószerződést a tábornok a hazafiak közül választja.

A jobbágyokat sánczkészítésre s más munkára ne kényszerítsék — csak fizetés mellett.

Ó felsége hadai éljenek saját költségükön.

A bitorlók kezében levő jószágok ügyében tudomásul vették a mult pozsonyi gyűlés határozatát, t. i. hogy az idegen jószágok adassanak vissza jogos tulajdonosaiknak, ugy mint ezt a Besz-

alapjúl az szolgál, ha nem, vagy csak egyes pontjaira nézve jó létre, annak vagy a vitás pontok jegyzőkönyvi tárgyalása végett a kereset a pertárhoz kerül, s az annak tárgyalására kitűzött határrapra az összes érdekeltek ügyvédek által leendő megjelenésre idézetnek; szóval az 1868 évi 54. t. cz. 128—143 §§. alapján t. i. rendes perbeszédek beadása mellett betárgyalandó; annak megtörténte után a pertárnok által beterjesztett iratok alapján a bíróság az elhelyezkedési tervet mindkét felső bírósághoz fellebbezhető ítélettel alapítja meg.

2-or. Ezen ítélet jogerőre emelkedése után a bíróság utasítja a mérnököt, hogy az ítéletileg kimondott elhelyezkedési terv szerint az új birtoktagok kiosztásáról térképet és mérnöki munkákat készítsen el.

Ha a mérnök ezeket elkészítve beadta, illetőleg az új tagok kihását is megejtette, a bíróság egy hitelesítő mérnök meghívása mellett annak hitelesítésére határraport tűz ki a helyszínre, arra az összes érdekelteket megidéz, s a hitelesítés megejtése után a kiküldött bíró az új birtoktagokat assignálja, illetőleg új birtokosoknak számba adja.

3-or. A kiküldött bíró ezen eljárásáról a bírósághoz beadott jelentése folytán annak elfogadásáról a feleket értesíti, azon megjegyzéssel, hogy a netaláni mérési vagy számítási hibák kijavítása iránti külön eljárási kereseteket egy évi idő alatt a bírósághoz beadhatják.

4. Ha egy ily kereset adatik be, a bíróság egy szakértő mérnök meghívása mellett kérelmes fél költségére a helyszínre határraport tűz ki, arra a feleket megidézve: a kiküldött bíró a kereset folytán felhozott hibákat kinyomozza, s szakértő mérnök által megvizsgálattja, s ha lehet azokat a működő mérnök által rövid úton kiigazíttatja s ha nem lehetne, azokra nézve a szakértő mérnök véleményét jegyzőkönyvre veteti.

A kiküldött erről jelentése folytán a bíróság a kiigazítási kereset felett határozatilag dönt.

Végül megjegyeztetik: hogy az erdő legelő stb. szabályozási ügyekben az 1872-ik évi miniszteri rendelet szerint a érdemleges illetőleg elhelyezkedési kereset folytán a volt urbéreseknél illetősége kiadása után a nemesi birtokosoknak fennmaradt terület közöttük, külön arányosítási keresettel osztható fel, s ezen kereset is pertárral tárgyalandó le s intézendő el.

Igy vitetik keresztül jelenben egy birtokrendezési ügy, önként értetvén, hogy az ezzel járó költségek, még pedig a pénzbeli kiadások a földesuri illetőleg nemesi birtokosok által viseltetnek, a fuvar és napszámbeli kiadások illetőleg munkákat a volt jobbágyságok teljesítik.

Ezen leírás képezne a nagyon tisztelt bizottság által ohajtott perleírást, s ebből látható, hogy az 1872. évi miniszteri rendelet szerint a birtok rendezési perek kezelése két főreszre osztott:

- I. Megengedhetőség és előmunkálát,
- II. Érdemleges elhelyezkedési kereset és assignatio.

Ezen beosztás igen helyes, csak hogy ezen kérdésnek tárgyalásánál az 1868-ik évi 54. t. cz. 140. 144. §. illetőleg a 128—143. §§-ban irt eljárási pertári kezelés alkalmazása, ugy a birtok-

rendezési perek természete mint magával a gyakorlati kivittel meg nem egyeztetendő; mert a megengedhetőségi kereset pertári tárgyalásánál mindenik peres félnek külön-külön ügyvéddel kell magát képviseltetnie; az érdemleges kereset pertári tárgyalásánál pedig ezt tenni mindenik fél kénytelen — mivel ezen kérdésnél mindeniknek külön és egymással ellenkező érdeke ezt hozza magával, ez pedig képtelenség, mert egy törvényszék székhelyén illetőleg területén sincs annyi ügyvéd, mennyi fél, van egy érdemleges elhelyezkedési keresetnél érdekelve s így igen könnyen több fél érdeke merőben védtelen, mivel a pertárban csak ügyvéd tárgyalhat.

Ebből következik az, hogy az 1872-ik évi miniszteri rendeletben irt eljárás szerint kezelt birtokrendezési perek:

I-szor Nagyon is gyakran a felek beleunását előidézően hosszadalmasak.

II-szor Az annak értelmében megkivántató 5. 6. sőt néha többszöri kiszállás a helyszínre, és a tárgyalás annyira költséges, hogy igen sok birtokrendezési per költség nem előlegezhető miatt húzódik évtizedeken át. (Vége köv.)

Külföldi politikai szemle.

Az osztrák-magyar külügyi hivatal ismeretes nagy actiója körül forog az európai közvélemény figyelmé. A messzevágó jelentőségű tény egész tömegét a kétes és alaptalan híreknek idézte föl, s most a hivatalos demontáló gépezet egész erővel működik ellenük. Így például tegnap egyszerre három helyről czafolták meg ama hírt, hogy az osztrák magyar reformjavaslatot a portával akár bizalmasan, akár hivatalosan közölték volna. A félhivatalos „Wiener Abendpost” e közleményt koholmányoknak nyilvánítja, s egy másik félhivatalos bécsi lap hozzátéti, hogy nem is lenne értelme annak, hogy külügyi hivatalunk terveit ugyanakkor, midőn támogatásukra a nyugati hatalmakat felhívta, a fényes portával is közölte volna. S valóban természetesen, hogy a dolog még szükségképpen titok a portára, mely elé az csak később, s nem mint Ausztria-Magyarország, hanem mint a hat biztosító hatalom terve fog terjesztetni.

De ha a török kormány még nem ismeri a szóban forgó terveket, akkor mindazon hírek és combinációk, melyek azon állításához fűződnek, hogy már bemutatnak a portának, szintén egészen alaptalanok. Így a berlini hivatalos „Reichs-Anzeiger” teljesen alaptalanok s a tözsdére számított csinynek nyilvánítja a „Times” az közleményt, hogy a konstantinápolyi kabinet Andrassy gróf javaslatát egyszerűen visszautasította. Koholmányoknak látszik az is, hogy a párisi nagykövet Decazes herceget arra kérte, hogy Franciaország ne támogassa Andrassy gróf terveit. Ellenkezőleg a legújabb hírek Angol- és Franciaország hozzájárulását biztos és mielőbbi kilátásba helyezik s a hat állam együttesen fogja Konstantinápolyban a javaslatok elfogadását sürgetni.

Ezen javaslatokról, illetőleg Andrassy gróf ide vonatkozó jegyzékének tartalmáról angol és francia lapok igen sok apró közleményt hoznak. A reformok célja, mint már számtalanszor el volt mondva, odairányul, hogy ne csak a mostani lázadás elfojtásáért, hanem jövődöbéli zendülések-

ba beakasztanak, bele bujnak s alusznak, mint a bunda, reggel megint gondosan összehajtogatva függő ágyaikat; katonai beosztásuknál fogva a rend és tisztaság igen nagy, habár szobájukban a nélkülözhetetlen halzsír illat állandóan meg van honosulva.

A matrók a mily bárgyu, ügyetlen és nehezkes egyéniségek a szárazon, ép oly eleven, fürge és okos gyerekek saját elemükön, a vizen; öntelt büszkeséggel, egy nemével a fölénység sűrűnek forognak a hajón, legdurvább teendőiket is bizonyos keccsel és csinnal kezelik, lehető legkevesebbet érintkeznek a „bourgeois”-val, mindazáltal nagyon udvariasak, s jó szívűek, egymással valóban testvériesen élnek, s előjáróikkal szemben nem annyira a fegyelem, mint inkább a bizalom tiszteletével élnek, türelmük kimeríthetetlen, sokat ábrándoznak s szabad idejük legnagyobb részét személyiségük csinosítására fordítják, a szolga személyzetet határozottan lenézik, szeretik a szesz italokat, s ha kedvük kerekedik, zenélnék, dalolnak, táncolnak, de mindig csak maguk között, gondosan megóva az „Esprit du corpst.” viselkedésnek, amulettnek, de legtöbbször, miután nagyon szerelmese, dulseidnak medaillonban foglalt kép-mását. — Maga a szolgaszemélyzet rangfokozat szerint osztályozza magát, az elsőség természetesen a szakácsokat, az inycenek eme vérszentjeit, a tűz gyermekeit illeti, kik is naponként váltakozó hóféhér ruhájukban a konyhák és területek körül látlan urai, s miután működésük tárt ajtó és ablakok mellett az ott járó kelő közönség szeme látára történik, kik kíváncsiságukon nem tudván uralkodni, folyton kándikálnak a fazékok misteriuma felé, működésük közben a francia „Alcazar” legújabb dalait vagy énekelve vagy jutyólva de mindig a legnagyobb szabadsággal adják elő, szeretnek érintkezni a közönséggel s hizeleg nekik, ha gyártmányaitkat magasztalják, titokban főmunkáit éllelmökökkel dugarusságot folytatnak s bizzarságuk abban áll, hogy soha nem szívnak mást, mint a legjobb török cigarettákat.

nek is eleje vétessék, egyelőre azonban Andrassy gróf munkálata nem az egész török államra, hanem tisztán Herczegovinára és Boszniára vonatkozik, s a nemzetközi jog azon elve alapján, hogy minden állam megkövetelheti szomszédjától, hogy a belső nyugtalanság okait megszüntesse; s így mások érdekeit ne sértse, reformokat ajánl, melyek azonban lényegileg közigazgatási és helyi jelentőségűek.

Az ajánlott reformok alapjúl a consulkok által a múlt évben a helyszínén gyűjtött tapasztalások szolgálnak. Ha a porta az ajánlott reformokat nem valósítaná, a külállamok nem fogják bántani, hanem egészen a maga sorsának engednek át s kétségtelen, hogy ez esetben tavasszal a lázadás olyan terjedelmet öltene, melyet Törökország nem lenne képes elfojtani. A jegyzék Párisban január 2-án, Londonban január 3-án, Rómában jan. 4-én nyújtották át. Mindemellett az olasz kormány volt az, mely leghamarabb bejelentette hozzájárulását az északi hatalmak szándékaihoz.

A francia kormány nagy változások közszöbén áll. Maga a „Journal des Debats” Say, pénzügyminiszter közlönye, jelenti e nem annyira meglepő, mint épen a jelen pillanatban, a választások előestéjén fölötté fontos hírt. A jelen kabinet tudvalevőleg koalíció eredménye. Többsége Buffet vezetése alatt orleanista, de van benne egy legitimista s három köztársasági. Ez a társaság sohasem tudott nagyon békésen összeférni; apró viszály gyakran merült föl, de mindig kiegyenlített. Most azonban ugy látszik Say, Dufaure és Wallon uraknak türelme végkép kimerült. Nem nézhetik tovább nyugodtan amaz erőszakosságot, melylyel Buffet a maga embereit minden áron a nemzetre akarja tukmálni. Azért a szunynyadó elmentétek most fölébrednek s a francia kormány ugy látszik gyökeres átalakulások előestéjén áll. A „Journal des Debats” táviratilag jelzett cikke azon impressiót teszi, hogy a köztársasági elemek fognak a cabinetből kiválni, s hogy Buffet ur még mindig olyan kegyelemben áll Mac-Mahon előtt, hogy tőle a köztársasági töredék a nemzet választóihoz appellál.

Válaszul dr. Ratiunak.

(Folyt.)

A havasi lakosok az 1875-ik évi április 5-éről kelt a főmeltóságú m. k. igazságügyi miniszteriumhoz benyújtott folyamodványukban feljajdulnak az iránt, hogy a szék közönsége nem várva a megváltási határidőt — Holló, Bárszó és Márpatak telepítvényes közönségei ellen a kezükben lévő kaszálók, szántók és legelőnek a szék birtokában leendő visszaadása iránt a Gy.-Sz.-Miklósi k. járásbírószághoz keresetet adott be.

Minthogy a szék telepítvényeseknek a kezeiken lévő birtokrészeket, mint fennebb már ki mutattam, az 1875-ik évi április 3-áról 3 évre, tehát határozott — nem pedig örök időre adatott haszonbér czimen — ki, továbbá pedig, mivel a Márpatakon állomásozott kezelő tiszt az 1-ső székely ezred kormányza által egy 1842. október 2-áról 399/4200 szám alatt kiadott rendelettel az állandó földbérnek a következő haszonbéri idő tartamra újból kivetésére lett uta-

Ezután következnek a pinczerek, a hajó lepkei, ezek mind szép fiúk, mert épen mint a jézsuitáknál ugy a hajón is, pinczérnek lenni első feltétel, hogy szép legyen; ezek a mosolygó és elkényeztetett adonisok, kora reggeli teendőiket blouseban, regényesen kihajtott inggallérral végezik, míg a nap hátralevő részét fekete frakk és fehér nyakkendőben töltik, minden tettük magán hordozza az illem szabályait, az asztalnál oly kellemmel szolgálnak fel, hogy a szép nem el van bűvölve általuk, előzékenységek határt nem ismerő, míg szárazföldi pályatársaik szemtelenségben nem osztoznak, s miután folytonosan a „magasabb körökben” mozognak, azok modorát is elsajátítják, fűrtjeik, szemöldök és arcukat nagy gondnal ápolják, szeretik a virágokat, izznek szemjüket, tudnak pirulni, adják a szemérmest, meghallgatják a vallomásokat, viszonzozzák az érzelmeket, míg végre meghagyják magukat hódítani, s ezek az utjabbiok „grisettei” nem ritkán jó „parthiekat” is csinálnak, a viszony tartama alatt hűségesek, s tudnak hallgatni, csak egy gyöngyökük van: szeretik az „emléket” s ezek között az értékes tárgyakat, mit ha tisztelőik nem kapnak szépszerével, akkor a legkedvesebben elutalajdonítanak, késsé este magukban sohasem mutatkoznak, s viselkedésük ellen nem lehet kifogás. — A hajó társadalom legutolsó osztályát a szolgák képezik, kik szurtos foglalkozásuk miatt általános lenézésben részesülnek, pedig a legbecsületesebb s leghasznosabb tagjai a hajónak, leghibebb barátai a birkáknak, melyek között étetés és itatás közben napjaikat töltik, jámbor szótlannal halandók, kik megtestesített egykedvűségük mellett csak a bagók irányában mutatnak némi érdeket.

Ezzel befejeztük a társaság fölötti szemlénket s most már ismerősök között mozgunk.

(Folytatása köv.)

sítva, s ennél fogva az évi szolgálmány is változás alá eshetett, és esett is, mit számos okmányok igazolnak, — a szék telepítvényesek a telepítvényes törvény 27-ik §-a 2-ik pontja szerint csak 5 hold belsőségnek megváltására tarthatnak igényt.

Tekintetbe véve ennél fogva, hogy a nem telepítvényeseknek, hanem községeknek kiadott külső birtokok részben az 1836-dik évben jutottak ez illetők használatába, mely idő óta az irások már büntetés alatt beváltak tiltva, — megváltás tárgyát nem képezhetik, — ezek megváltása iránt az illetők fel sem léphetnek, a szék közönsége az 1873-ik évi december hó végével tartott törvényhatósági bizottsági gyűlésben azoknak az 1874 dik év május hó 1-től, az 1877-dik évi április hó végeig terjedő 3 évre szerződés mellett az eddigi haszonbérbeadását olyképen határozta el, hogy Holló községe a birtokában levő 2332 hold 634 □ öl kaszáló, szántó, legelő és 2391 hold 1168 □ öl erdő közötti legeltetésért az eddigi fizetett évi 126 frt. 35 kr. helyett 400 frtot,

Bárszó községe a birtokában levő 823 hold 273 □ öl kaszáló és legelő, valamint a 83 hold 625 □ öl erdő közötti legeltetésért az eddigi fizetett 120 frt 40 kr. helyett 200 frtot.

Márpatak községe pedig 68 hold 979 □ öl legelő és 1950 hold 1594 □ öl erdő közötti legeltetés után az eddigi fizetett évi 52 forint helyett 60 forint haszonbért fizessen évenként.

Nevezett községek azonban ezen nagyon mérsékelt haszonbéri összegek megfizetésére sem ajánlkoztak, hanem a szék jóakaratu intézkedését megvetéssel és daczczal visszautasították, holott egyedül a Holló község használatában lévő összes birtokokért egy bizonyos kereskedő által 2000 forint haszonbér ígértetett egy évre.

Maga Rátiu ügyvéd ur is a tárgyalás alkalmával 800—1000 forint évi haszonbért ígért ezen birtokról védenzei nevében, ha az jeleni állapotában örök időre kezdőken hagyatják, mibe azonban, mivel ily egyezés megköthetése felhatalmazva nem voltam, beleegyezésem nem adhattam.

Tekintve továbbá, hogy a szék közönségének a Holló község használatában lévő nagykiterjedésű birtok után az ez által fizetett évi 126 frt 35 kr. földbérrel szemben évenként 160 frt adót kell fizetni s e szerint az évi haszonbért 33 frt 65 kr. lal s így az 1869-dik évtől fogva 7 éven át idáig 235 frt 55 kr. kellett az adóösszeg erejéig pótolni, mely birtokokhoz ily módon a széknek nem hasznolt, hanem bizonyos kárt eredményeznek, s ezen a szék illetőleg a nevelési alap nyilvános megrövidítésére szolgáló állapot további fenntartása ezáltal megszüntetendőnek bizonyulván, a szék közönsége azon határozatot hozta, hogy Holló, Bárszó és Márpatak községek ellen a birtokok visszavétele iránt az illető bíróságnál per indíttassék, mi teljesített is és a sommás tárgyalásnál az ítélet nagyon igazságosan a szék javára mondatott ki, mi azonban alperesek folyomódására a semmitő szék által elvettétvén, a szék keresetével rendes törvény útjára utasított.

A szék nem is fog késni igazságos ügyének ez uton is érvényt szerezni.

Rátiu ügyvéd ur ezen kereseteket igazságtalan czímmel illeti, holott épen az ellenfél eljárása mondható igazságtalannak, akkor, midőn oly dolgokat követ el, mit tőle a törvény megtagad.

A tisztelt ügyvéd urnak a telepítvényes törvény idézett, s jelen esetre alkalmazható §-a sehoggy sem akar tetszeni, azzal nem kíván megbarátkozni, pedig az oly világosan szól, hogy azt csak rossz akarattal lehet félre magyarázni, — engem pedig azzal vádol, hogy én a telepítvényes törvény mellőzésevel kívánok a szék telepítvényesekkel szemben békülni, miáltal azok 100,000 forinttal többet lesznek kénytelenek fizetni, mint a törvény rendeli.

Ügyvéd ur szeretné a 6000 holdat meghaladó birtokot saját felfogása szerint a jelenlegi 298 forint évi földbér huszszoros összegével 5960 frttal megváltani, midőn ily formán 1 hold birtok után még 1 forint váltásdíj sem esnék. — Ha már meg lenne is váltható ezen birtok, mit pedig tagadok, akkor is csak annak értéke szerint lenne a váltásdíj meghatározandó, mely egy hold után csak 20 forintot számítva bizonyosan meghaladná a 100 ezer forintot; kérdem már most, honnan és miből lennének képesek azon ügyvéd ur által nyomorultaknak tekintett lakosok eme nagy összeg lefizetésére? Vajjon nem lenne-e emberibb cselekvény azokat ezen kétes kimeneteli pertől visszalépésre bírni, mint így őket a sok perköltség felhalmozása által csakugyan koldussá tenni?

Ez alkalommal helyén látom azt is felemlíteni, miszerint a szék közönsége nem tekintve, hogy a telepítvényes törvény 4-ik §-a szerint a telepítvényesek faizás nem illeti meg, — mégis elég nagyilekű volt a legelők haszonbérbeadásáról történt tanácskozás alkalmával azon határozatot hozni, hogy minden telepítvényes gazda a szék erdeiből ledőlt és a földön heverő fából évenként fizetendő 20 kr-ért magát tűzfával elláthassa, mely ajánlat elég kedvező akkor, mikor 1 székér fiért különben 15 kr. fizetetik s még ez sem részesült a

Utazásom Délamerikába.

Balázs Gábertől.

II.

„La France”.

(Folyt.)

Most pedig keressük föl a vízi város állandó lakóit, az „Equipaget”, mint a hogy a személyzetet tengerésznyelven nevezik. A matrók, ősi hagyományos szokás szerint, a hajó orrába szokták magukat befészkelni, a „La France”-on is itt van berendezve lakosztályuk; kettős ágyaik vannak egymás fölött, alul jól elzárható fiókokkal ellátva; mindegyiknek védszentje a lehető legzifrább felékitéssel alvó helye fölött van fölragasztva, kinek pártfogását vallásosságuknál fogva naponként kéri; itt van elhelyezve kedves állatjuk, egy-egy papagály, cotorito, macska avagy éneklő kis madár, közös hosszú asztaluk a helyiség közepét foglalja el, aljában raktárt képezve a viharban használni szokott viaszkos vászon öltözkűeknek, az ülladokat étkezés alkalmánál a kényelem kedvéért egy-egy szál vastag kifeszített kötél helyettesíti mindkét oldalon, piperezkedési hajlamuknál fogva „toilette” tárgyak minden egyesnél fölőlegben vannak, az apróbb zugok, francia szokás szerint, értékelen csecsebecsékkel tömve, mik között a porcellán figurák és csínált virágok tulnyomólag képviselvek, van egy kis könyvtárpölcük, körülárgatva gitarré, harmóniká, doromb, s más fajtájú általuk használni szokott hangszerekkel; itt vannak elhelyezve, elől a legkeskenyebb zugban a hajó gyerekek „galuskái”, melyeket minden este felhontanak, két végükél fogva a kijelölt horog-

telepítvényeseknél kedvező fogadtatásban, mert meglehet külön erdőrészt kívánnának maguknak kiszakítani, minek megszerzésére Ratiu ur vállalkozott is, de ez a törvény 4-ik §-ával szemben nem kivethető, s nem is fog megtörténni.

(Folyt. köv.)

Városi közügyek.

Kolozsvárt, jan. 13-án 1876.

A városi bizottságnak tegnap délután 3 óra-kor rövid ülése volt, a bizottság virilis tagjai összehajlásra s megállapításra véget kiküldött bizottmány jelentésének tudomásul vétele s megerősítése tárgyában. A kiküldött bizottmány előterjesztésében foglalt névsor egyhangulag elfogadtatott, s e szerint a városi bizottságnak virilis tagjai a folyó évben a következők lesznek.

- 1.) Id. Hintz György lelkész 2086 frt 40 kr.
- 2.) K. Biasini Domokos ip. kamarai tag 1700 frt 16 kr. 3.) Korbuly Gergely ip. kamarai tag 1341 frt 17 kr. 4.) Rucsa János 907 frt 70¹/₂ kr. 5.) Br. Jósika Lajos 883 frt 51 kr. 6.) Ifj. Tauffer József 789 frt 37¹/₂ kr. 7.) Fröhlich Vilmos 774 86¹/₂ kr. 8.) Simon Elek ügyvéd 757 frt 65 kr. 9.) Id. Tauffer Ferencz ip. kamarai tag 741 frt 88 kr. 10.) Gr. Mikó Imre m. akad. tag 739 frt 95 kr. 11.) Ifj. dr. Hintz György gyógyszerész 734 frt 23 kr. 12.) Sigmund Elek 714 frt 27¹/₂ kr. 13.) Bogdán István ip. kamarai tag 689 frt 33 kr. 14.) Heigel József mérnök 630 frt 21 kr. 15.) Dávid Antal 614 frt 34 kr. 16.) Reinisch Ágost bányahivatalnok 612 frt 19 kr. 17.) Ferencz Miklós ügyvéd 557 frt 85 kr. 18.) Wagner Frigyes ip. kamarai tag 554 frt 1 kr. 19.) Tompa Károly ügyvéd 522 frt 73 kr. 20.) Trandafir Miklós 516 frt 65 kr. 21.) Uhlár Pál tanár 514 frt 48 kr. 22.) Engel József gyógyszerész 493 frt 16 kr. 23.) Huflesz Károly 487 frt 84¹/₂ kr. 24.) Dr. Meizner János egyt. tanár 470 frt 56 kr. 25.) Plihal Ferencz 466 frt 40 kr. 26.) Tamási Tamás 455 frt 23 kr. 27.) Züllich István ügyvéd 430 frt 95 kr. 28.) Szathmáry György 423 frt 91¹/₂ kr. 29.) Kiss Sándor 412 frt 41¹/₂ kr. 30.) Mihály László orvos 410 frt 32 kr. 31.) Kirschner Jakab 410 frt 3¹/₂ kr. 32.) Adler Antal 400 frt 52 kr. 33.) Csulak Dániel ügyvéd 399 frt 28 kr. 34.) Gajzágó István ip. kamarai tag 393 frt 40 kr. 35.) Kőváry Mihály ügyvéd 373 frt 58 kr. 36.) Dr. Fischer Lajos ügyvéd 366 frt 92 kr. 37.) Nemes József ügyvéd 343 frt 46 kr. 38.) Bokros Elek 333 frt 97¹/₂ kr. 39.) Varga Dániel 323 frt 35¹/₂ kr. 40.) Czirják Samu 321 frt 46 kr. 41.) Veszely Károly plébános 321 frt 20 kr. 42.) Weinberger Pál 310 50 kr. 43.) Schwarz József 306 frt 47 kr. 44.) Schwarz Adolf 285 frt 32 kr. 45.) Magyar Mihály 281 frt 59 kr. 46.) Ákoncz József 289 frt 56¹/₂ kr. 47.) Reschner Dániel 276 frt 82 kr. 48.) Dr. Szombathelyi Gusztáv 264 frt 44¹/₂ kr. 49.) Tamási János 242 frt 24 kr. 50.) Schütz János 241 frt 92 kr. 51.) Klatrobtz János 239 frt 89¹/₂ kr. 52.) Bertlef János 236 frt 54¹/₂ kr. 53.) Reményik Mátyás 222 frt 24 kr. Pótl.: 1.) Ákoncz János 221 frt 8¹/₂ kr. 2.) Stadler József 216 frt 60¹/₂ kr. 3.) Kovács Márton 216 frt 19 kr. 4.) Kiermayer Károly 206 frt 20¹/₂ kr. 5.) Deák József 204 frt 32 kr. 6.) Bányay Vítális 203 frt 75 kr. 7.) Id. Ákoncz István 195 frt 85 kr.

Végül a bizottság teljes kiegészítésére elrendeltetett az óvári tizedben Böhm János halála által megürült egy bizottsági tagi állomás választás utján leendő betöltése. A választás t. január hó 29-én lesz a városházának közgyűlési termében.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 89-ik szám.
Kolozsvárt, péntek, január 14-én, 1876.

VIGJÁTÉK

vagy

Három ara egy helyett.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Benedix. Fordította ifj. Berendorfer Miksa.

S Z E M É L Y E K:

Heinwald Francziska, gazdag fiatal özvegy	Némethy Irma.
Ernesztina, barátnéja	Mátrai.
Bromser, nyugalmazott tanácsos	Szentgyörgyi.
Pichtenau Károly, unokaöccse	Szacsavay.
Bergheim, zeneigazgató	Mátrai.
Dr. Wist, ügyvéd	Ditrói.
Waltrop asszony, háztulajdonos	Philippovicsné.
Ágnes, unokahuga	Kutasi Janka.
Tümpel, inas Waltrop háznál	Kassai.
Lochs, inas Heinwaldnál	Horváth.

Idő: Jelenkor.

Kezdeté 7-kor, vége 9 után.

Holnap, szombaton jan. 15-én Tamásy József ur a budapesti nemzeti színház első rendű tagja első vendégfellépései: „Parlagi Jancsi.” Színmű népdalokkal 3 szakaszban.

HIRHARANG.

Kolozsvárt, január 13-án 1875.

Egy unitárius herceg. Szerémi Odescalchi Arthur hercegről közelebből megemlítettünk annyit, hogy Kolozsvárt mulat magánügyei-

ben. Ma már minden indiscretió nélkül írhatjuk meg, hogy a herceg az unitárius vallásra tért s itt tartá meg esküvőjét a szelleműs és kedves Zichy Julia grófnéval. A herceg természetesen ez idők szerint kolozsvári polgár. Az esküvő után tegnapelőtt a reggeli vonattal elutaztak.

Graef altábornagy, József főherceg adlátusa az éjjel érkezett meg Budapest-ről, s ma fogja búcsúját venni a honvéd tiszti-kartól, mely őt valóban szerette s őszintén becsülte. Az altábornagy egyike azon ritka katonáknak, kik a fegyelem és rokonszenvet egyforma mértékben tudják megőrizni. A honvéd tisztikar bucsuja őszinte lesz. Egyenként sajnálják, hogy távozik körükből, de egyenként örvendenek is az új hatáskörnek, melyben Graef a honvéd intézménynek nagy és fontos szolgálatokat tehet. Tegnap az ország minden részéből összegyűltek a honvédtörzstisztek. A búcsú-tiszteletés ma délelőtt lesz.

A korcsolya-egylet vasárnap délután 5 órakor a katonai zenekar közreműködése mellett nagyszerű fáklyás estélyt rendez a sétányon tavon A jeget görögtűz és lampionok fogják világitani.

A legolcsóbb nyomtatványok. Az összes egyleteket, melyek nyomtatványokat használnak, figyelmeztetjük: hogy a kolozsvári lyceum nyomda jövére rendkívüli leszállított árakban dolgozik az egyletek részére. Mindenféle körlevelek, bírái meghívók, tánczrendek, belépti jegyek, falragaszok 25—30 % -kal olcsóbban kiállíthatók most. A nyomda igazgatósága szoros összeköttetésben állván a „Magyar Polgár” szerkesztőségével, jövére úgy intézkedett, hogy minden ez intézetben készült értesítés, közgyűlésre, bála, zeneestélyre való meghívás, a „Magyar Polgár” hírvonatában díjmentesen azonnal felemlítették, s az előadás vagy gyűlés napjára a játékok céljához szükséges képet, többször is a közönség figyelmébe ajánlások. A játékok egyletek különös kedvezményekben részesíttetnek más tekintetben is a nyomda igazgatósága által.

A kolozsvári orvos természet. tud. társulat t. cz. tagjai tisztelettel kérték beírását s évdijaikat az alapszabályok értelmében legkésőbb márczius hó végeig előírtotthoz beküldeni. Az e határidőig be nem írtetett vidéki s helybeli tagok illető díjai, postai utánvétellel lesznek beszerzendők, mely költség-többlet a késedelemző tagot fogja illetni. A társulatnak f. é. jan. 11-én tartott választmányi ülése határozatából. Székely Miklós, pénztárnok. Lakása Széchenyi-téri gyógytár.

Az egyetemi román ifjuság tegnap este a Biasini-fele szálloda éttermében estélyt rendezett, mely mint halljuk kitünőleg sikerült. A helybeli román értelmiség mind jelen volt, s kedélyesen mulatott két éjelig. Az estély egyrészt szavallat felolvasás és előadással töltött éke be. Magyarok tudunkkal nem hívtak meg. 12 órakor — ő szerint — új évi köszöntés volt.

Az árvaház bizottsága a télen jövet kolozsvárt fog rendezni a rendeltetett közgyűléséhez mulatgatással szükséges fizető és segélypénz-cseréket most kéri fel az egylet tagjaiból. A terv az, hogy egyforma ruhában jelenjenek meg, mint a múlt évben. Ez mindenesetre igen érdekes jelenség lenne, de mi azt tanácsoljuk az egyletnek: ne költségtessen tagjait, kiknek áldozatkészsége száz meg százféle humánus célra már úgy is igénybe van véve, hanem engedjen kit-kit tetszés szerinti legegyszerűbb ruhában megjelenni. Az egylet matasson jó példát a takarékoságban.

A debreczeni közönség nem képes fentartani még télen sem, nagy költséggel épített színházát. Temesvári — e jobb sorsra érdemes színházgató — nem tud tovább küzdeni a közönség közönségével, s közelebből felmondott a városnak, hogy társulatát a vidéken próbálja fentartani. Valóban szegény és gyalázat a kalvinista Rómától, hogy falai között ennyire engedni jutni a magyar színészet!

A kolozsvári „polgári dalegylet” első rendes, tánczcsal egybekötött dalestélyt szombaton, január 15-én tartja meg a vigardá termében, melyre a meghívók már szétküldettek; mindazon által tisztelettel kértnek mind azon urak, kik meghívót még mostanig sem kaptak, de ahoz igényt tarthatnak, hogy az iparos egylet helyiségében tudassák, hol azt azonnali kézbesíteni fogják. Jegyek válthatók: az egylet helyiségében 1876. január 15-én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—7-ig, azontul a helyszínen. A tisztelet pártoló tagok ez említett helyen és időben méltóztassanak jegyeiket átvenni. Jegyek ára: a nem pártoló tagok részére: személy-jegy 1 frt. Oszlád-jegy 3 személyre 2 frt. Nem pártoló tagok a pártoló tagsági díjakat még e dalestély alkalmával is befizethetik, minek folytán ugy ezen, mint a nyári dalestélyre is tiszteletbeli szabadjegyre tarthatnak igényt. Pártoló tag-sági díjak: egy személyre 2 frt, család pártoló tagok részére 3 frt. Kezdeté a dalestélynek esti 7 órakor. B e n i g n i S á m u e l, elnök.

Dr. Máthé Domokos fogorvos jelenleg Deesen van s onnét e hó 15-re Nagybányára utazik.

Blau Gyula hegedű-művész ezúttal nem fog hangversenyt rendezni Kolozsvárt, hanem M.-Vásárhelyre megy s ott egy jótékonycélú előadásban vesz részt.

Deák Ferencz betegségéről jan. 11-én aggasztó hírek remítették a közönséget. A „Magyar Híradó” legilletékesebb hírók azon értesítést veszi, hogy nagy hazánkba betegsége azon stadiumban van, melyben hetek óta volt. Múlt évben ily időtájtban valóban rosszabbul lett, de azután javult. Dr. Kovács Sebestyén E. naponként kétszer látogatta meg, dében és este 7 órakor. Deák F. lábai, melyek dagadtak voltak, sebesek lettek, s ezen sebek nyugtalanítják. Múlt nyáron ugyan így volt, azonban később igen jól érezte magát. Ily bajjal különben több öreg ember a 80-ik évet is eléri. Deák Ferencz nem fekszik az ágyban, hanem nappal mindig székében ül; egy barátját elfogadja; hangja rekedt s nem szeret sokat beszélni. A vészir talán onnan eredt, hogy a királyné, midőn itt van, Festetich grófnőt rendszeren el szokta Deákhoz küldeni. A grófnő hetfőn valóban tett látogatást Deáknál. Az „Országgy. Értesítő” szintén a leghitelesebb forrásból vett értesülés nyomán írja,

hogy kedden estig a szenvedő állapota rosszabbra nem fordult. Rosszul van ugyan, álmatslansággal küzd, de az említett aggasztó hírek egészen alap nélkül valók.

A gyulafejevári kaszinó mult vasárnap tartá meg évi tisztújító közgyűlését. A választás titkos szavazás utján következtek eljettett meg. Elnök: Elek Károly ev. ref. esperes. Al-elnök: Dánffy Károly polgármester. Jegyző: dr. Mohay Sándor ügyvéd. Háznagy: Hajós János. Könyvtárnok: Bergay József. Pénztárnok: ügyvéd Rajnai Ignác. Választmányi tagok lettek: 1. Jakabffy Albert. 2. Kovács Elek. 3. Dr. Eltes Károly. 4. Velikán Sándor. 5. Kohn Ilyés. 6. Zsák István. 7. Gazda János. 8. Csiki Kristóf. 9. Dr. Rajner Zsigmond. 10. Ügyvéd Pogácsnik Miksa. 11. Novák Antal. 12. Papp György.

Utazás a világ körül 70 nap alatt! A Verne által leirt 80 napi utazás csakhamar a meghaladt állapontok közé fog tartozni. Londoni lapok szerint ugyanis Angolország és az ausztráliai gyarmatok közt új összeköttetési vonalt akarnak megnyitni, melyen át lebesztés leendő Liverpoolból kiindulva, 71 nap alatt New-Yorkot San-Franciscot és Hongkongot meglátogatni, s onnan Liverpoolba visszatérni.

A hózivatarok az ország néhány részében még most is dühöngnek. Távirati értesítés szerint az első erdélyi vasut Puj és Petrosény közti hegyi vonalrészén a vonatközlekedést folyó hó 10-én nagymérvű hózivatar következtében meg kellett szüntetni. Egy Puj és Krivadia közt fekvő bevágásban a pálya 4 méter magasan van hóval beelve s a hóesés folyton tart, miért is a forgalom ismét megnyitásának napja egyelőre még meg nem határozható. Puj és Piski közt, valamint az arad-gyulafehérvári fővonalon ellenben a vonatok akadálytalanul közlekedhetnek. A galicziai Károly-Lajos pályán a hózivatar következtében komoly baj történt. A Lemberg és Podwoloczyska közt közlekedő személyvonatot, melyen 40 utas volt, a hó eltemette. A vonatot haszlatlan kísértették meg segítő gépek kiszabadítani. Az eltemetett vonat-hoz a segítségére érkezett vonatok nem is köze lehettek. Nem volt tehát mit tenni, mint a vonatot kiásni. A parasztok azonban — ünnep levén — nem akartak dolgozni. Végre a hatóságok léptek közbe, a vonat segítségére munkásokat, s az utasok számára élelmi szereket küldtek. A vonat s az utasok csak az elemekkel való 36 órai küzdés után menekülhettek meg a kellemetlen helyzetből.

A villás ember. Lausseau, ki azért nevezetik így Párisban, mert egy villát nyelt el, ismét elfoglalta régi állomását a „Magasin du Printemps” című kereskedésben. Eddig családja körében élt és úgy látszik jól töltötte idejét; többek közt egy keringőt is komponált, czíme: „A sugárzó villa”. Utóbbi időben kissé rosszabbul érezte magát. A villa t. i., mely rendszeren keresztben fekszik gyomrában hegygyel a baloldal felé, megfordult és fájdalmakat okozott neki. De végre mégis csak visszatért régi posztójába. Az orvosok azt is beszéltek, hogy Lausseau elhatározta, miszerint végrehajtja magát a művét, mely őt megszabadítandja villájától és talán életétől is.

Vasuti harc gszmozdonyokkal. New-Jerseyben nemrég két vasúti társulat közt nevezetes összeütközés történt; úgy hogy a két társulat végre locomotivokkal ment egymás ellen. A pennsylvaniai vasutársulat ugyanis engedélyt nyert egy vasútra New-York és Philadelphia közt s ezért erős irigység tárgya volt egy biztosító társaság előtt, mely a Delaware- és Boundbrook-vasut révén épít New-Jerseyen keresztül egy vonalat. Ez a vonal egy helyt átmetszé a pennsylvaniai vasut vonalát. Ez utóbbi azonban nem akarta megengedni, hogy vonalának töltésén keresztül idegen vasut sineit rakják le, s hónapok óta egy mozdonyt tartott a keresztelési ponton, hogy ezzel az idegen vonatoknak az ő sinein való keresztül menetelet megakadályozza. A Delaware és Boundbrook társulat készséggel nyilatkozott a pennsylvaniai kárát, 325 dollárt megfizetni, ha az átvezetést megengedi, de ez visszautasított minden ajánlatot. A Delaware társulat most tehát más eszközökhöz folyamodott, hogy az átmenetlet kiereszkölje. F. hó 5-én éjjel a pennsylvaniai társulatnak egy gyorsvonata haladt át a helyen, hol a zárlomotív állt. Ez utóbbi egy mellékvágáson kitért a gyorsvonatnak; e pillanatban mintegy 200 Delaware-munkás ugrott elő, kik a közelben voltak elrejtözve, felszakiták a sineket, s torlaszt emelvén a zárlomotív elé, megakadályozták azt, hogy előbbi helyét elfoglalja. A mint a pennsylvaniai társulat erről értesült, egy másik mozdonyt küldött a helyszínerre, mely teljes erővel a torlasznak rohant. Ezt azonban nem törhette szét, ellenkezőleg maga kiesett a vágányból s tönkre ment. A Delawarevasut erre még az éjen felszakitá a másik vonalvágányát 400 lábnyi területen, létesíté a keresztelést s a keresztelést pontjára a maga részéről állított fel egy mozdonyt, melyet láncokkal és vaskapcsokkal a sinekre erősített s azonkívül még épületfa torlaszokat vetett körül. Ez által a Delaware társulat ura lett a helyzetnek. Másnap számos ember látogatta meg a harc terét; mind a két társulat erődtételeket küldött oda, úgy, hogy végre 1200 gyeveres munkás táborozott ott: közelben. A helység sheriffja katonai karhatalmat kért s f. hó 7-én reggel négy század katona szállta meg a keresztelési pontot. A pennsylvaniai társulat most törvényszék elé készül az ügyet vinni.

KÖZGAZDASÁG.

(A kolozsvári takarékpénztár.) 1875. deczember havi üzletforgalma. Bevétel: 185. betét után 34,707 frt 30 kr. Visszaíratott váltók 100,098 frt. Visszaíratott előlegek 1715 frt. Visszaíratott jelzálog-kölcsönök 1000 frt. Befizetett kamatok váltó s előlegek után 4643 frt 98 kr. Illetékek 659 frt 67 kr. Jelzálog-kölcsönök után befizetett kamat 2507 frt 50 kr. Értékpapírok után befizetett kamat 4408 frt. Elhelyezmények után befizetett kamat 2236 frt 15 kr. Bécsi bankhátbó 11 frt 90 kr. Házbér az intézet saját házái után 305 frt. Állam illeték előlegek után 11 frt 35 kr. Összeg 152,303 frt 85 kr. Pénztári maradvány nov. 30 ról 157,228 frt 40 kr. Főösszeg 309,532 frt 25 kr.

Kiadás: Visszaíratott betétek s tőkésített kamatok 191 t. u. 51432 frt 84 kr. Betéti folyó kamatokra 148 frt 65 kr. Leszámitolt váltókra 105305 frt. — Előlegek értékpapírokra 220 frt. Jelzálog-kölcsönökre 1000 frt. Bécsi bankhátbók 1150 frt 15 kr. 1873 évi részvény kamat és osztalékra 40 frt. — 1874. évi részvény kamat és osztalékra 60 frt. — Kezelési költségekre 24 frt 65 kr. Tiszti fizetésekre 396 frt 70 kr. Megjelentési tisztelet-díjakra 162 frt. — Aprólékos költség az intézet saját házái után 10 frt. — Államilleték előlegek után 11 frt 35 kr. Összeg: 159967 frt 34 kr. Pénztári maradvány deczember 31-én 149564 frt. 91 kr. Főösszeg 309532 frt 25 kr. Kolozsvárt 1875. deczember 31-én.

(Budapesti értéktőzsde), január 11-én. A hangulat rendkívül lanya, a forgalom majdnem teljesen szünetel. — Vasúti kölcsön 100.25, sorsjegykölcsön 77.25 frton vétetett. — Bankok egészen üzlet nélkül. — Egyéb értékek közül is csupán kőbányai serfözde jutott forgalomba 37—38 frtjával. — Pénzek és váltók szilárdak, arany 5.37, huszfrankos 9.16, ezüst 105.50, német márká 56.80, London 114.25, Páris 45.40.

(Budapesti gabnátőzsde), január 11-én. Buza ma a csekély kereslet folytán lanya s az árak mintegy 8000 metermázsányi forgalom mellett 5—10 krral hanyatlottak; tsizai 76.4 kilogrammos 10.60, 72.8 klg. 7.40, pestmegyei 74 klg. 8.95 a vasutól, 73.7 klg. 9.30, fehérmegyei 77.4 klg. 10.40, zentai 74.7 klg. 9.70, mind három hónapra metermázsánként. — Rozs és árpa üzlet nélkül. Zab eladatott 800 metermázsá 7 frt 60—67 krral — Kukorica eladatott 1400 metermázsá 4 frt 55 krral. — Határidőre kevés üzlet tavaszra buza 9 frt 68—62 kr, zab 7 frt 50—57 kr; júniusra kukorica 5 frt 14—18 metermázsánként.

(Távirati tudósítás a bécsi börzéről.) Január 12. 1876. 5% metalliques 68.45 5% nemzeti kölcsön 73.70. 1860-iki államkölcsön 111.60. Bankrészvények 904 —. Hitelrészvények 190.60. London 114.55. Magyar földterhermentesítési kötvény 77.25. Temesvári földterhermentesítési kötvény 76.50 Erdélyi földterhermentesítési kötvény 70.75. Horvát-Szlavon földterhermentesítési kötvény —. —. Ezüst 105.30 Cs. kir. arany 541 1/2 Napoleon-dó 918.1/2. Mark d. r. W. 56.90.

Közönség köréből.*)

A „M. Polgár” tisztelt olvasóihoz!

Ha közmegbotránkozást okozott azon vád, mely ellenem a „M. Polgár” mult évi decz. 16-ról 287-ik számának „közönség köre” című rovatában nyilvánossá tétetett, lehet hogy nevelte azt eddigi hallgatásom,**) de lehet-e a rágalmat egyszerű le hazudtalással megcáfolni!

Kik családi életünknek ismerték, azok előtt nem kell mentegetőznöm, de a közönség megnyugtatására tudatni kívánom, hogy ezen ügy jelenleg a B.-Hunyadi járásbírósnál kezelteik, s remélem, hogy nemsokára én fogom kélni nemcsak a bíróság, de a közvéleménynek is ítéletét egy oly istentelen rágalmazó ellen, ki nem átalotta megkísérteni a különben is pótolhatatlan veszteséget szenvedett atyától még gyermekei szeretetét is elrabolni.

Nyires, 1876. jan. 11-én.

Ifj. Thorday Samu,
nyiresi körjegyző.

*) E rovatban megjelenő cikkekért szerkesztőségünk csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget.

**) Valóban úgy van. Mi a kérdéses közleményt szabavehető komoly férfutól kaptuk, ki annak idejében bizonyosan elvállalta cikkekért a felelősséget. El lehetett vártani Torday Samu úrtól, hogy ha ama cikkek csupán rágalmak foglaltanak, rögtön tiltakozzék ellene. Ma, egy hónap mulva a védekezés sokat veszít komolyságából, kivált miután Torday urnak még az a mentése sem lehet, hogy a kérdéses cikket felől nem volt tudomása.

Szerk.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő

K. PAPP MIKLÓS.

NYILTTÉR.)*)

Salicysav tartalmu fogviz és fogpor
Perl fogorvostól.

Kolozsvárt, belközéputca 5. sz.

A Salicyl szájjíz és fogpor, a fogorvosi gyakorlat legújabb tapasztalatai szerint van készítve és a czíznak tökéletesen megfelel. A Salicylsav hozzátétele rendkívüli hatást gyakorol a rossz szájbűz és a fogak gyors rothadása (Caries) ellen.

Használati utasítások bővebb magyarázatot adnak.

Ára egy üveg szájjáznak 1 fl 20 kr. egy doboz fogpornak 80 kr.

Kapható a készítőnél Székely Miklós gyógytárában és Károly A. kereskedésben Kolozsvárt. Továbbá M. Váshelyi Fogarasi Demeter, Gy. Fejérvárt Csiky Imre, N. Enyedén Winkler K. Váshelyi ifj. David, N. Szebenben Gürtler, Brassóban Eremias Demeter, Beszterczben Glockner & Gajzágó, N. Váradon Sonnenfeld & Schön kereskedő uraknál; ugyintén Abrudbányán Wladu, Zilahon Weisz, Szepsz-Szt.-Györgyön Ötvös és Beteg, Gy. Szt. Miklóson Erános Bogdán urak gyógyszerárkaikban, s többnyire minden város kereskedői és gyógyszerészeinél.

A Diána-fürdőben

naponta élvezhetők a legkényelmesebben ellátott porcellan és rézkádás meleg fürdők, melyek házhoz is vitetnek, ugyintén a játékokat batásu gőz és kitünő zuhanyfürdők.

A minden felekezeti tanulóifjuság bizonyos napokban és időben leszállított árban részesülhet ezen a testi tisztaságot előmozdító intézetben.

*)E rovatban megjelenő cikkekért szerkesztőségünk semmi felelősséget nem vállal Szerk.

Pályázati Hirdetmény.

Sz. k. Erzsébetváros közönségének kegyurasága alatt álló algyimnasium-nál egy 420 frt készpénz fizetéssel, s csupán magánszemély által élvezhető természetbeni lakással javadalmazott tanári állomás üresedésére jöven:

Fölhivatnak mindazok, kik az állomást elnyerni óhajtják, kellőleg fölszerelt és saját kezűleg írt kérvényeiknek 1876 évi febr. hó. 1-éig ezen sz. kir. Erzsébet város tanácsához leendő annál biztosabb beadására, minthogy a későn érkezett kérvények, mint be nem adottak fognak tekintetni.

Sz. kir. Erzsébet város tanácsának 1875-ik december hava 31-én tartott üléséből.

Csiki Lázár, polgármester.
Jóseffi Antal, aljegyző.

Első erdélyi szervezett „képviselőség“

K. CZINK

Kolozsvártt, b.-középutca, 12. sz.

Eszközöl

**JELZALOGKÖLCSÖ-
NÖKET**

10-től 40 évig terjedő törlesztési határidőre, **500** frttól bármily magas összegekig, úgy a bécsi általános osztr. földhitel-intézet, mint külföldi bankházaktól.

Levélbeli e tárgyban megkereséseknél **re-tourjegy** melléklése kéri.

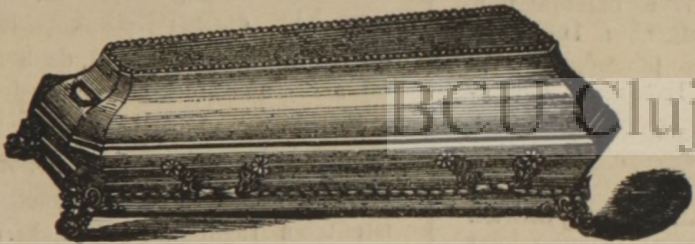
**FÜSZER- ÉS PETROLIUM-
MÉRLEZÉSEK ÉS SÚLYOK JEGYŐSÉGE.**
Kiváratra árjegyzék küldetik.

Az elismert legjobb szervezett
**GAZDASÁGI
GÉPEK**

megrendelő irodája.
Kitűnő ekék, rosták, kézi cséplők, híres Per-nollet-féle konkoly, bor-só és zab-kiválasztó hengerek sat. raktáron vannak.

Kiváratra képes árjegyzékekkel szolgálok.

38-100

A „CONCORDIA“ temetkezési intézet
Kolozsvártt és Brassóban

mely tisztelettel hozza a n. é. t. cz. közönség tudomására, miszerint működését már megkezdette, s örömmel nyilváníthatja, hogy mindenütt, helyben úgy, mint vidéken, a hol működése igénybe lett véve, solid eljárásért, díszes és mégis olcsón rendezett temetéseiért a legnagyobb megelégedést vívta ki.

Temetési árak: 20, 25, 50, 100, 150, 200, 250, 300 egész 450 forintig a legdíszesebb és legfényesebb temetéseket állíthat elő.

Valamint **gyermek-temetésekre** kiváló figyelmet fordít, hogy azok a legolcsóbban s legcsinosabban teljesítenessék.

Szegény sorsuaknál különös kedvezmény!

Vidéki megrendeléseknél sürgöny útján a legfényesebb temetéseket is bárhol előállít, akár csak külön koporsót minden hozzávalóval azonnal elszállít.

13-25 a „CONCORDIA“ temetkezési intézet.
Az intézet helyisége Kolozsvártt: bel-középutca 5 sz. Brassó-ban: lópiacz 38. sz.

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

**TITKOS
betegségeket**

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, úgy mint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást különösen a

TEHETETLENSÉGET

52-60 (elgyengült férfierőt)

2) **húgycsőfolyásokat** (még oly idültteket is)

a nemzórészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsúszásaiban,

3) **húgyosószűkítéseket,**

4) friss és idült nyálfolyásokat nőkben, az úgynevezett **fehérfolyást** és az onnan eredő

magtalan-ságot

5) **bőrkiütéseket,**

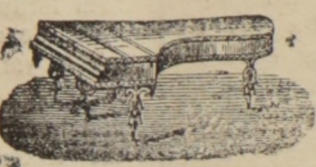
6) a **húgyhólyag betegségeit** és vizeletelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik Pesten, belváros, kigyó- és város ház utca sarkán 2-ik szám a **ROTTENBILLER-féle** házban.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógy-szerek megküldetnek.

12-6

**LEGUJABB
HANGJEGYEK.**

MAGYAR, NÉMET, FRAN-
CZIA IRODALMI
UJDONSÁGOK.

MEGRENDELÉSEK

a bel- és külföldön megjelent

FOLYÓIRATOKRA

nemkülönben mindennemű bárhol és bárki által hirdetett
KÖNYVEK ÉS HANGJEGYEKRE
mindenkör elfogadtatnak, és úgy helyben mint vidékre rögtön elküldetnek.
KÖNYV-JEGYZÉKEKKEL
ingyen és bérmentve szolgálok.

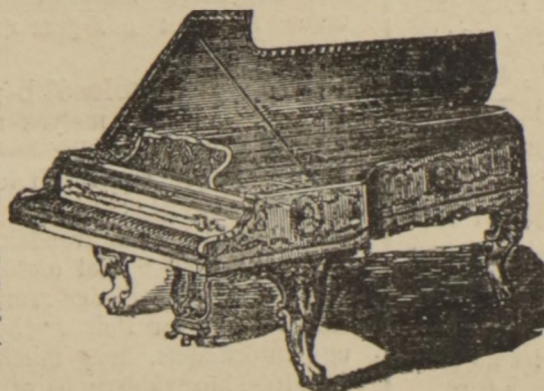
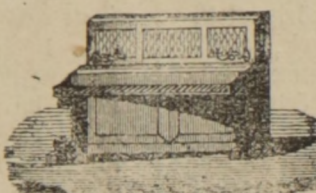
M. K. EGYETEMI KÖNYVÁRUS

DEMJÉN I.

KÖNYV-, MŰ-, HANGJEGY-KERESKEDÉSÉBEN ÉS ZONGORATÁRÁBAN

K O L O Z S V Á R T T,

Zongora-tárral a t. közönség kényelmére kötöttem össze könyv-, mű- és hangjegy-kereskedésem, mivel tapasztalásból tudom, hogy a sok zongoragyáros közül mily nehéz a jót és olcsót kiválasztani. En több év óta teszem az összehasonlításokat az ár és minőségre nézve, ezért a tölem vásárlóknak

a Zongorákat, Pianinokat, Harmoniumokat jótállás mellett azon az áron adom, mint a készítő gyáros maga, s kész vagyok a hangszert mely nem tetszenék, bármikor vissza venni, vagy becsérélni.

DEMJÉN I.

m. kir. egyetemi
könyvtár.

Hutflesz Károly

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sors-jegyet, arany és ezüst pénzemekeket s leszámítol (Escomptirt) mindenféle nyereseményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratidő előtt s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű fizetéseket.

Ájánlja legutányosabb társasjátékait és részletjegyeit, valamint dusan ellátott fűszertárát, borkereskedését és gőzliszteit; ugyisint kitűnő minőségű fagygyugyertya- és szappangyártmányait.

(110-*)

JÓTÉKONYSÁGI BAZÁR

Az első

bécsi fehérnemű-gyár

által jótékony célra rövid idő előtt megnyitott bazár valóban jeles minőségű

Női ing

2 frt helyett csak 1 frt.

uri, női

és gyermek-fehérneműek,
vásznak, asztalneműek stb. stb.

mesés olcsóságú eladása által a monarchia legutóbbi köreiben feltűnést keltett; a sokoldalú utánmegrendelések által felbátorítva, a gyár elhatározta magát egy csodálatosul jelentékeny szövőgyárrá igen kedvező feltételek alatt átvinni, miáltal azon helyzetben van, további rendelkezésig alábbi árakon,

az előállítás ár felén adhatni.

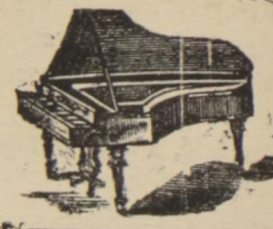
7-12

Két forint helyett csak egy forint!

12 darab angol batiszkendő színes széllel, beszegeve	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab schirting uri ing sima vagy redős melllel	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab valódi színi legujabb divatu perkalining	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab valódi angol tricót-mellény vagy nadrág fehér vagy színes	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
6 darab elegans batiszkendő, színes széllel, beszegeve	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
6 darab háromféle nyakgallér legujabb formájú	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
Egy slingolt női ing, legjobb schirtingből	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
Egy elegans női nadrág szegélyes díszítéssel	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab finom schirting szegélyes éjjeli corsett, legjobb minőségű	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
6 darab finom vászonbélendő, valódi vászonon jótállás	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab finom színes Creton-ing, tartós színű jótállás	előbb 2 frt — kr, most csak 1 frt — kr.
1 darab fehér uri ing, sima hármass melllel	előbb 3 frt — kr, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab dusan díszített női ing, legjobb minőségű	előbb 3 frt — kr, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab legfinomabb himzésű női nadrág, elegans készítmény	előbb 3 frt — kr, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab schirting női alszoknya, legjobb szabású	előbb 3 frt — kr, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab uri lábravaló valódi vászonból	előbb 3 frt — kr, most csak 1 frt 50 kr.
1 darab angol Oxford-ing, legujabb minta, valódisággal jótállás	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
1 darab valódi rumburgi vászoning dus mell-redőzettel	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
1 darab legfinomabb himzésű bál-ing, kézi himzés, legujabb szabású	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
6 pár finom angol kézi legdivatosabb szabású	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
1 darab finom himzésű női-ing, dusan felszerelve	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
Egy elegans francia Corsett, dus himzéssel	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
Egy finom női alszoknya, dusan díszítve	előbb 4 frt — kr, most csak 2 frt — kr.
Egy darab legfinomabb rumburgi vászon férfi-ing, sima vagy ráncos	2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Egy darab finom rumburgi vászon férfi-ing himzező	3.50, 4, 4.50, 5 frt.
Egy darab finom vászon női-ing sima és fantasiával	1.50, 2, 2.50, 3 frt.
Egy darab finom himzett női vászon ing	2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Egy darab 50 rofós finom zsinór barchent	7.50, 8, 9, 10, és 11 frt.
Hat darab 1/4 szél. lepedő varrás nélkül	9, 10 frt.
Hat darab 1/4 szél. finom, egészen vászon lepedő	14.50, 15.50, 16.50.
Egy darab 6 személyre számított asztalterítő czvilch és damast	3, 3.50, 4, 4.50, és 5.50.
Egy darab 2 személyre számított asztalterítő czvilch és damast	8.50, 10, 11, 12, és 14 frt.
Egy darab 30 rofós 1/4 szél. házivászon	6.50, 7.50, és 8 frt.
Egy darab 40 rofós 1/4 széles Creas-vászon	16, 17, 18 és 18.50.
Egy darab 50 rofós 1/4 széles irlandi és hollandi vászon	20, 22, 23, 25 és 26 frt.
Egy darab 64 rofós 1/4 széles rumburgi vászon	24, 25, 26, 28, 30, 32 és 36 frt.
Tizenkét darab törölköző czvilch és damast	8.25, 3.75, 4.50, 5, 5.50, és 6 frt.
1 női nadrág legjobb zsinór-barchentből sima és dus díszítéssel	1.25 és 1.50 frt.
1 alsó ruha legjobb zsinór-barchentből sima és dusan díszítve	1.50, 2, 2.50.
1 corsett barchent, sima és dusan díszítve	1.25, 1.50 és 2 frt.

Megrendelések készpénz beküldése vagy utánvét mellett:

An die Erste Wiener Wäsche-Fabrik, Wien, Kolnerhofgasse 4.

**ZONGORÁK,
PIANINOK,
HARMONIUMOK,
GYÁRI ÁRON JÓTÁLLÁS
MELLETT.**

HASZONBÉR.
Székely-Udvartban, a város leglátogatottabb helyén, a botos-utczában, husz év óta jó hírből részesült alólt tulajdonosnak
V E N D É G L Ő J E
az üzlethez szükséges teljes felszereléssel, hozzá tartozó mulató kerttel, jégpucével, nyári és téli tekepályákkal, a confort minden kíválmáinak megfelelőleg berendezve, egy vagy több évkére előnyös feltételek mellett hasznosbérbe adandó. Értelmezhetni szemé-lyesen vagy levél útján a tulajdonossal
Koronkay József
Székely-Udvartban.

PETROLEUM SZAPPAN

köszvény és rheumatismus ellen.

KÖRÖNLÉGIEN

orvosi vény után készíti:

MOSCH és TÁRSA

BUDA-PESTEN. 4-6

1 db. ára 40 kr.

KAPHATÓ:

GIJNER J. JÓZSEF-nél
NAGY-ENYEDEN.

ELADO BOROK.

VALÓDI

küküllőmenti

kupás palaczkokban 60 kr.

K ö m a l i

60 kr.

Szász-Sebesi

55 kr.

Tusnádi

70 kr.

Egri vörös

1 frt 20 kr.

A palaczkok 9 krba vétet-
nek vissza. Ugyanezen bo-
rok vederszáma is kaphatók

Benkó Károly

Kolozsvártt, belmagyar-utca,

5-10 17. sz.